

I

(Законодателни актове)

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2011/77/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 27 септември 2011 година

за изменение на Директива 2006/116/ЕО за срока за закрила на авторското право и някои сродни права

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53, параграф 1, член 62 и член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид че:

- (1) Съгласно Директива 2006/116/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ срокът на закрила на изпълнителите и продуцентите на звукозаписи е 50 години.
- (2) За изпълнителите този срок започва да тече от изпълнението или, ако записът на изпълнението е законно публикуван или законно публично съобщен в рамките на 50 години след изпълнението, от първото такова публикуване или първото такова публично съобщаване, което от двете събития настъпи по-рано.
- (3) За продуцентите на звукозаписи срокът започва да тече от създаването на звукозаписа или от законното му публикуване в рамките на 50 години след създаването, или, ако не е така публикуван — от законното му публично съобщаване в рамките на 50 години след създаването.
- (4) Социално признатото значение на творческия принос на изпълнителите следва да се отрази в нивото на закрила, което да отбелязва техния творчески и артистичен принос.
- (5) Изпълнителите обикновено започват своята кариера млади и настоящият 50-годишен срок на закрила, приложен към запис на изпълнението, често не защитава техните

изпълнения през целия им живот. В резултат на това някои изпълнители имат по-ниски доходи в края на живота си. Освен това изпълнителите често не могат да се позоват на правата си, за да предотвратят или да ограничат нежелателно използване на изпълненията им приживе.

- (6) Приходите, получени от изключителни права на възпроизвеждане и предоставяне на разположение, предвидени в Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество ⁽⁴⁾, както и справедливо обезщетение за възпроизвеждане за лично ползване по смисъла на същата директива, и от изключителни права на разпространение и отдаване под наем по смисъла на Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост ⁽⁵⁾, следва да бъдат на разположение на изпълнителите най-малко докато са живи.
- (7) Следователно срокът на закрила на записи на изпълнения и на звукозаписи следва да бъде удължен до 70 години след съответното събитие.
- (8) Правата върху запис на изпълнението следва да се върнат обратно при изпълнителя, ако продуцентът на звукозаписи не предлага за продажба достатъчен брой екземпляри от даден звукозапис по смисъла на Международната конвенция за закрила на артистите изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации, който при липса на удължаване на срока на закрила би станал обществено достояние, или ако продуцентът не предоставя на разположение на публиката този звукозапис. Тази опция следва да се предоставя след изтичането на разумен срок, в който продуцентът на звукозаписи да изпълни и двете действия, свързани с изпълването на звукозаписа. Правата на продуцента на звукозаписи върху звукозаписа следва да се погасят, за да се

⁽¹⁾ ОВ С 182, 4.8.2009 г., стр. 36.⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 23 април 2009 г. (ОВ С 184 Е, 8.7.2010 г., стр. 331) и Решение на Съвета от 12 септември 2011 г.⁽³⁾ ОВ L 372, 27.12.2006 г., стр. 12.⁽⁴⁾ ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10.⁽⁵⁾ ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 28.

- избегне положение, при което те съществуват едновременно с правата на изпълнителя върху записа на изпълнението, въпреки че вече не са прехвърлени или преотстъпени на продуцента.
- (9) При встъпването в договорни взаимоотношения с продуцент на звукозаписи, изпълнителите обикновено трябва да прехвърлят или преотстъпят на продуцента на звукозаписи своите изключителни права на възпроизвеждане, разпространение, отдаване под наем и предоставяне на разположение на записите на изпълненията си. В замяна на това на някои изпълнители се плащат авансово авторски възнаграждения, като те получават плащанията си само след като продуцентът на звукозаписи си е приспаднал първоначалните авансови плащания и е направил всички договорно определени удържки. Други изпълнители прехвърлят или преотстъпват своите изключителни права срещу еднократно заплащане (непериодично възнаграждение). Такъв е поспециално случаят с изпълнителите, които свирят в акомпанимент и не се появяват в списъка с имената на изпълнителите („неизвестни изпълнители“), а понякога и с изпълнителите, които се появяват в списъка с имената на изпълнителите („известни изпълнители“).
- (10) Следва да бъдат въведени редица съпътстващи мерки, за да се гарантира, че изпълнителите, които са прехвърлили или преотстъпили своите изключителни права на продуцентите на звукозаписи, действително имат полза от удължаване на срока.
- (11) Първата съпътстваща мярка следва да бъде въвеждането на задължение за продуцентите на звукозаписи да заделят, поне веднъж годишно, сума, съответстваща на 20 % от прихода от изключителни права на разпространение, възпроизвеждане и предоставяне на разположение на звукозаписи. „Приход“ означава приходът, получен от продуцента на звукозаписи, преди приспадане на разходите.
- (12) Тези суми следва да бъдат изплащани единствено в полза на изпълнителите, на чиито изпълнения е направен звукозапис, и които са прехвърлили или преотстъпили своите права на продуцента на звукозаписи срещу еднократно заплащане. Заделените по този начин суми следва да бъдат разпределяни между неизвестните изпълнители най-малко веднъж годишно на индивидуален принцип. Това разпределение следва да бъде възложено на дружества за колективно управление на права, като за приходите, които не подлежат на разпределение, могат да се прилагат национални правила. За да се избегне налагането на несъразмерна тежест при събирането и управлението на тези приходи, държавите-членки следва да могат да регулират степента, в която микропредприятията са обвързани със задължението да дават своя дял, когато подобни плащания биха изглеждали неразумни, що се отнася до разходите по събирането и управлението на приходите.
- (13) Член 5 от Директива 2006/115/ЕО обаче вече дава на изпълнителите неотменимо право на справедливо възнаграждение за отдаване под наем *inter alia* на звукозаписи. Също така съгласно установените договорни практики изпълнителите обикновено не прехвърлят, нито преотстъпват на продуцентите на звукозаписи правото си да претендират еднократно справедливо възнаграждение за излъчване и публично съобщаване съгласно член 8, параграф 2 от Директива 2006/115/ЕО и на справедливо обезщетение за възпроизвеждането за лично ползване съгласно член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29/ЕО. Следователно при изчисляването на общата сума, която да бъде заделена от продуцентите на звукозаписи за плащане на допълнителното възнаграждение, приходите на продуцента на звукозаписи, получени от отдаване под наем на звукозаписи, или еднократните справедливи възнаграждения за излъчване и публично съобщаване, или справедливото обезщетение, получено за възпроизвеждането за лично ползване, следва да бъдат изключени.
- (14) Втора съпътстваща мярка, предназначена да възстанови равновесието в договорите, чрез които изпълнителите прехвърлят срещу авторски възнаграждения своите изключителни права на продуценти на звукозаписи, следва да бъде „изчистването на старите задължения“ за изпълнителите, които са преотстъпили своите гореспоменати изключителни права на продуценти на звукозаписи срещу авторско или друго възнаграждение. За да могат изпълнителите да се възползват изцяло от удължения срок на закрила, държавите-членки следва да гарантират, че по силата на сключени договори между продуцентите на звукозаписи и изпълнителите за времето на удължения срок на изпълнителите се изплаща авторско или друго възнаграждение, без оглед на авансови плащания или договорно определени удържки.
- (15) В интерес на правната сигурност следва да бъде предвидено, че при отсъствие на ясни указания в договора за противното, договорното преотстъпване или прехвърляне на права върху записа на изпълнението, сключено преди датата, до която държавите-членки следва да приемат мерките за изпълнение на настоящата директива, ще продължи да поражда правно действие по време на удължения срок.
- (16) Държавите-членки следва да могат да предвидят възможност за преговаряне на определени условия в тези договори, предвиждащи периодични плащания, в полза на изпълнителите. Държавите-членки следва да разполагат с подходящи процедури, в случай че преговарянето се окаже неуспешно.
- (17) Настоящата директива не следва да засяга националните правила и споразумения, които са съвместими с нейните разпоредби, като колективни договори, сключени в държавите-членки между организации, представляващи изпълнителите, и организации, представляващи продуцентите.

- (18) В някои държави-членки се прилага единен срок на закрила по отношение на музикални композиции с текст, който срок се изчислява от смъртта на последния преживял автор, докато в други държави-членки се прилагат отделни срокове на закрила по отношение на музиката и на текста. Повечето от музикалните композиции с текст се пишат в съавторство. Например операта често е плод на труда на либретист и композитор. Още повече, че в музикални жанрове като джаз, рок и поп музика, творческият процес често се извършва в сътрудничество.
- (19) Следователно хармонизацията на срока на закрила на музикалните композиции с текст, чиито текст и музика са създадени с цел да се използват заедно, е непълна и възпрепятства свободното движение на стоки и услуги, като например трансгранични услуги по колективно управление. С цел да се гарантира премахването на подобни пречки, всички такива творби, намиращи се под закрила към датата, до която държавите-членки се изисква да транспонират настоящата директива, следва да имат еднакъв хармонизиран срок на закрила във всички държави-членки.
- (20) Директива 2006/116/ЕО следва да бъде съответно изменена.
- (21) Доколкото целите на съпътстващите мерки не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, доколкото националните мерки в тази област биха довели до нарушаване на конкуренцията или биха засегнали обхвата на изключителните права на продуцентите на звукозаписи, определени от законодателството на Съюза, и могат да бъдат по-добре постигнати на равнище Съюз, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (22) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество⁽¹⁾ държавите-членки се поощряват да изготвят, за самите себе си и в интерес на Съюза, свои собствени таблици, които доколкото е възможно илюстрират съответствието между настоящата директива и приетите от тях мерки по нейното транспониране, и да ги предоставят на разположение на обществеността,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 2006/116/ЕО

Директива 2006/116/ЕО се изменя, както следва:

- 1) В член 1 се добавя следният параграф:

„7. Срокът на закрила на музикална композиция с текст изтича 70 години след смъртта на последното от следните преживели лица, независимо дали тези лица са посочени като

съавтори: автора на текста и композитора на музикалната композиция, при условие че и двата вида принос към творбата са били създадени конкретно за съответната музикална композиция с текст.“

- 2) Член 3 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 второто изречение се заменя със следното:

„Обаче

— ако записът на изпълнението е законно публикуван или законно публично съобщен по друг начин различен от звукозапис в рамките на този период, правата изтичат 50 години след датата на първото публикуване или първото публично съобщаване, в зависимост от това, кое от двете събития е настъпило по-рано;

— ако записът на изпълнението чрез звукозапис е законно публикуван или законно публично съобщен в рамките на този период, правата изтичат 70 години след датата на първото публикуване или първото публично съобщаване, в зависимост от това, кое от двете събития е настъпило по-рано.“;

- б) в параграф 2 второто и третото изречение числото „50“ се заменя с числото „70“;

- в) вмъкват се следните параграфи:

„2а. Ако 50 години след законното публикуване на звукозапис, или ако той не е бил публикуван — 50 години след неговото законно публично съобщаване, продуцентът на звукозаписи не предлага достатъчно екземпляри от звукозаписа за продажба или не го предоставя на разположение на обществеността по жичен или безжичен път, по такъв начин, че членовете на обществеността да могат да получат достъп до него по време и от място, които лично са избрали, изпълнителят може да прекрати договора, с който той е прехвърлил или преотстъпил своите права върху записа на своето изпълнение на продуцента на звукозаписи (по-нататък „договор за прехвърляне или преотстъпване на права“). Правото на прекратяване на договора за прехвърляне или преотстъпване на права може да бъде упражнено, ако продуцентът не изпълни, в срок до една година от получаване на уведомлението на изпълнителя за намерението му да прекрати договора за прехвърляне или преотстъпване на права съгласно предходното изречение, и двете действия по използването, посочени в това изречение. Отказът на изпълнителя от правото да прекрати договора е недействителен. Когато звукозаписът съдържа запис на изпълнението на няколко изпълнители, те могат да прекратят своите договори за прехвърляне или преотстъпване на права в съответствие с приложимото национално законодателство. Ако договорът за прехвърляне или преотстъпване на права бъде прекратен съгласно настоящия параграф, правата на продуцента на звукозаписи върху звукозаписа се погасяват.

⁽¹⁾ ОВ С 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

2б. Когато по силата на договор за прехвърляне или преотстъпване на права изпълнителят има право да претендира непериодично възнаграждение, изпълнителят има правото да получава допълнително годишно възнаграждение от продуцента на звукозаписи за всяка пълна година след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа, или ако той не е бил публикуван — петдесетата година от неговото законно публично съобщаване. Отказът на изпълнителя от правото на допълнително годишно възнаграждение е недействителен.

2в. Общата сума, която да бъде заделена от продуцент на звукозаписи за плащане на годишното допълнително възнаграждение, посочено в параграф 2б, съответства на 20 % от приходите, получени от продуцент на звукозаписи през годината, предхождаща годината, за която се плаща въпросното възнаграждение, от възпроизвеждане, разпространение и предоставяне на разположение на тези звукозаписи, след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа, или ако той не е бил публикуван — петдесетата година от неговото законно публично съобщаване.

Държавите-членки гарантират, че продуцентите на звукозаписи са длъжни при поискване да предоставят на изпълнителя, които имат право на годишно допълнително възнаграждение, посочено в параграф 2б, всякаква информация, която може да бъде необходима за осигуряване на плащането на това възнаграждение.

2г. Държавите-членки гарантират, че правото на получаване на допълнително годишно възнаграждение, посочено в параграф 2б, се управлява от дружества за колективно управление на права.

2д. Когато изпълнител има право на периодични плащания, след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа, или ако той не е бил публикуван — след петдесетата година от неговото законно публично съобщаване, от плащанията за изпълнителя не се приспадат нито авансови плащания, нито договорно определени удържки.“

3) В член 10 се добавят следните параграфи:

„5. Член 3, параграфи 1—2д във версията в сила на 31 октомври 2011 г., се прилагат за записи на изпълнения и за звукозаписи, по отношение на които правата на изпълнителя и на продуцента на звукозаписи по силата на тези разпоредби във версията в сила на 30 октомври 2011 г. продължават да са защитени към 1 ноември 2013 г., както и за записи на изпълнения и звукозаписи, създадени след тази дата.

6. Член 1, параграф 7 се прилага спрямо музикални композиции с текст, от които поне музикалната композиция

или текстът се ползват със закрила в минимум една държава-членка на 1 ноември 2013 г., както и спрямо музикални композиции с текст, създадени след тази дата.

Първа алинея от настоящия параграф не засяга действия по използването, осъществени преди 1 ноември 2013 г. Държавите-членки приемат необходимите разпоредби за закрила, по-специално, на правата, придобити от трети страни.“

4) Въмква се следният член:

„Член 10а

Преходни мерки

1. При липса на ясни указания в договора за противното се счита, че договор за прехвърляне или преотстъпване на права, сключен преди 1 ноември 2013 г., продължава да има правно действие и след момента, в който по силата на член 3, параграф 1 във версията от 30 октомври 2011 г., правата на изпълнителя престават да се ползват със закрила.

2. Държавите-членки могат да предвидят, че договори за прехвърляне или преотстъпване на права, по които изпълнител има право на периодични плащания, сключени преди 1 ноември 2013 г., могат да бъдат изменени след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа, или ако той не е бил публикуван — след петдесетата година от неговото законно публично съобщаване.“

Член 2

Транспониране

1. Държавите-членки привеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до 1 ноември 2013 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Докладване

1. До 1 ноември 2016 г. Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет доклад относно прилагането на настоящата директива, предвид развитието на пазара на цифрови технологии, придружен ако е необходимо от съответни предложения за последващо изменение на Директива 2006/116/ЕО.

2. До 1 януари 2012 г. Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет доклад за оценка на евентуалната необходимост от удължаване срока на закрила на правата на изпълнителите и продуцентите в аудиовизуалния сектор. Ако е подходящо Комисията прави предложения за последващо изменение на Директива 2006/116/ЕО.

Член 4

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 5

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 27 септември 2011 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BUZEK

За Съвета

Председател

M. DOWGIELEWICZ
